Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (šesto vijeće)

21. rujna 2016.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 2011/64/EU – Članak 15. stavak 1. – Sloboda proizvođača i uvoznika da utvrđuju najviše maloprodajne cijene proizvoda od prerađenog duhana – Nacionalni propis koji trgovcima na malo zabranjuje prodaju tih proizvoda po cijenama nižima od onih naznačenih na taksenoj naljepnici – Slobodno kretanje robe – Članak 34. UFEU-a – Načini prodaje – Članak 101. UFEU-a, u vezi s člankom 4. stavkom 3. UEU-a“

U predmetu C-221/15,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio hof van beroep te Brussel (Žalbeni sud u Bruxellesu, Belgija), odlukom od 5. svibnja 2015., koju je Sud zaprimio 13. svibnja 2015., u kaznenom postupku protiv

Etablissements Fr. Colruyt NV

SUD (šesto vijeće),

u sastavu: A. Arabadjiev (izvjestitelj), predsjednik vijeća, J.-C. Bonichot i C. G. Fernlund, suci,

nezavisni odvjetnik: N. Wahl,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 17. veljače 2016.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za Etablissements Fr. Colruyt NV, R. Verstraeten i H. De Bauw, *advocaten*,

— za belgijsku vladu, N. Zimmer, J. Van Holm i M. Jacobs, a zatim J. Van Holm i M. Jacobs, u svojstvu agenata, uz asistenciju A. Fromonta, advocaat,

— za francusku vladu, G. de Bergues, D. Colas, J. Bousin i S. Ghiandoni, u svojstvu agenata,

— za portugalsku vladu, L. Inez Fernandes, A. Brigas Afonso i M. Rebelo, u svojstvu agenata,

— za Europsku komisiju, E. Manhaeve, H. van Vliet i F. Tomat, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 21. travnja 2016.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: nizozemski

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 15. stavka 1. Direktive Vijeća 2011/64/EU od 21. lipnja 2011. o strukturi i stopama trošarine koje se primjenjuju na prerađeni duhan (SL 2011., L 176, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 63., str. 313.), u vezi s člancima 20. i 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), na tumačenje članaka 34. UFEU-a, te na tumačenje članka 101. UFEU-a, u vezi s člankom 4. stavkom 3. UEU-a.

2 Zahtjev je podnesen u okviru kaznenog postupka koji se vodi protiv društva Établissements Fr. Colruyt NV (u daljnjem tekstu: društvo Colruyt) zbog prodaje duhanskih proizvoda po jediničnoj cijeni nižoj od cijene koju je proizvođač ili uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici koja se nalazi na tim proizvodima.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 U uvodnim izjavama 2., 3., 9. i 10. Direktive 2011/64 navodi se:

„(2) Poreznim se zakonodavstvom Unije o duhanskim proizvodima mora osigurati uredno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i istodobno visoka razina zdravstvene zaštite [...]

(3) Jedan od ciljeva Ugovora o Europskoj uniji jest zadržati gospodarsku uniju, čija su obilježja slična obilježjima domaćega tržišta na kojemu postoji zdravo tržišno natjecanje. U pogledu prerađenog duhana, postizanje tog cilja pretpostavlja da primjena poreza koji utječu na potrošnju proizvoda u ovome sektoru u državama članicama ne narušava uvjete tržišnog natjecanja i ne sprečava njihovo slobodno kretanje unutar Unije.

[...]

(9) Što se tiče trošarina, usklađivanje struktura mora posebno imati za posljedicu tržišno natjecanje u različitim kategorijama prerađenog duhana iz iste skupine koje nije narušeno učincima naplate poreza te time dovesti do otvaranja nacionalnih tržišta država članica.

(10) Tržišno natjecanje posebno zahtijeva postojanje sustava sa slobodno oblikovanim cijenama za sve skupine prerađenog duhana.”

4 U članku 1. te direktive, koji se nalazi u njezinu poglavlju 1. i nosi naslov „Predmet”, određeno je:

„Ovom se Direktivom utvrđuju opća načela za usklađivanje strukture i stopa trošarine koju države članice primjenjuju na prerađeni duhan.”

5 U članku 7. stavku 1. prvom podstavku navedene direktive propisano je:

„Cigarete proizvedene u Uniji i cigarete uvezene iz trećih zemalja podliježu trošarini *ad valorem* izračunatoj na temelju najveće maloprodajne cijene, uključujući carinska davanja, te posebnoj trošarini izračunatoj po jedinici proizvoda.”

6 Članak 15. stavak 1. te direktive glasi kako slijedi:

„1. Proizvođači ili, ovisno o slučaju, njihovi predstavnici ili ovlašteni posrednici u Uniji te uvoznici duhana iz trećih zemalja mogu slobodno utvrditi najvišu maloprodajnu cijenu za svaki od svojih proizvoda za svaku državu članicu u kojoj se predmetni proizvodi stavljaju u potrošnju.

Međutim, prvi podstavak ne smije ometati provedbu nacionalnih zakonodavnih sustava u pogledu nadzora nad razinama cijena ili poštovanja propisanih cijena, pod uvjetom da su u skladu sa zakonodavstvom Zajednice."

Belgijsko pravo

7 U članku 7. stavku 2.a točki 1. wet betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten (Zakon o zaštiti zdravlja potrošača u vezi s prehrambenim i drugim proizvodima, *Belgisch Staatsblad*, od 8. travnja 1977., str. 4501.) od 24. siječnja 1977., u verziji primjenjivoj u vrijeme nastanka činjenica u glavnom postupku (u daljnjem tekstu: Zakon o zaštiti zdravlja), određeno je:

„Zabranjeno je oglašavanje duhana, duhanskih ili sličnih proizvoda (u daljnjem tekstu: duhanski proizvodi) ili sponzoriranje putem takvih proizvoda.

Svaki oblik komunikacije ili djelovanja posredno ili neposredno usmjerenih na unapređenje prodaje, neovisno o mjestu, sredstvima komuniciranja ili korištenoj tehnici, smatra se oglašavanjem ili sponzoriranjem."

Glavni postupak i prethodna pitanja

8 Društvo Colruyt u Belgiji upravlja lancem supermarketa istog naziva.

9 Nakon istrage koju je proveo federale overheidsdienst van volksgezondheid (savezna služba za javno zdravlje, Belgija), openbaar ministerie (državno odvjetništvo, Belgija) utvrdio je da je društvo Colruyt u svojim supermarketima oglašavalo duhan, protivno članku 7. stavku 2.a točki 1. Zakona o zaštiti zdravlja. Društvo Colruyt je tako prodavalo različite duhanske proizvode:

— po jediničnoj cijeni nižoj od cijene koju je proizvođač ili uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici koja se nalazi na tim proizvodima;

— uz količinski popust, koji je označen tako da je na prodajnoj polici cijena iskazana na žutoj i crvenoj podlozi;

— uz privremeni opći popust od 3 % za sve klijente;

— uz privremeni opći popust od 3 % za posebnu kategoriju osoba, to jest za članove organizacija mladih, nazvan *kampkorting* (kampinški popust).

10 Presudom correctionele rechtbank te Brussel (Kazneni sud u Bruxellesu, Belgija) od 10. svibnja 2013. društvu Colruyt izrečena je, među ostalim, novčana kazna od 270 000 eura zbog povrede navedene odredbe.

11 Društvo Colruyt podnijelo je protiv te presude žalbu hof van beroep te Brussel (Žalbeni sud u Bruxellesu, Belgija) osobito ističući da je zabrana prodaje po maloprodajnim cijenama nižima od onih koje je proizvođač ili uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici koja se nalazi na duhanskim proizvodima neusklađena s člankom 15. stavkom 1. Direktive 2011/64, člankom 34. UFEU-a, te s člankom 101. UFEU-a, u vezi s člankom 4. stavkom 3. UEU-a.

12 U tim je okolnostima hof van beroep te Brussel (Žalbeni sud u Bruxellesu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Protivi li se članku 15. stavku 1. Direktive 2011/64/EU, po potrebi u vezi s člancima 20. i 21. Povelje, nacionalna mjera koja trgovcima na malo nameće obvezu poštovanja najnižih cijena time što im zabranjuje da duhanske proizvode prodaju po cijeni koja je niža od one koju je proizvođač/uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici?”

2. Protivi li se članku 34. UFEU-a nacionalna mjera koja trgovcima na malo nameće obvezu poštovanja najnižih cijena time što im zabranjuje da duhanske proizvode prodaju po cijeni koja je niža od one koju je proizvođač/uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici?

3. Protivi li se članku 4. stavku 3. [UEU-a] , u vezi s člankom 101. UFEU-a, nacionalna mjera koja trgovcima na malo nameće obvezu poštovanja najnižih cijena time što im zabranjuje da duhanske proizvode prodaju po cijeni koja je niža od one koju je proizvođač/uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici?”

Dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku

13 Belgijska vlada ističe da je zahtjev za prethodnu odluku nedopušten zato što, kao prvo, članak 7. stavak 2.a točka 1. Zakona o zaštiti zdravlja nema veze s predmetom glavnog postupka, s obzirom na to da su maloprodajne cijene duhanskih proizvoda u Belgiji uređene drugim odredbama belgijskog prava. Spomenuta vlada, kao drugo, tvrdi da tumačenje Direktive 2011/64 nije relevantno za rješenje predmetnog spora jer cilj spomenutog članka 7. stavka 2.a točke 1. nije prenošenje te direktive u belgijsko pravo. Kao treće, ona smatra da odluka kojom se upućuje prethodno pitanje ne udovoljava uvjetima iz članka 94. Poslovnika Suda jer ne sadržava dovoljno informacija o pravnom i činjeničnom okviru navedenog spora i ne precizira iz kojih razloga sud koji je uputio zahtjev dvoji o tumačenju odredbi prava Unije. Francuska vlada također izražava sumnje o dopuštenosti tog zahtjeva.

14 U tom pogledu valja podsjetiti da prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda pitanja o tumačenju prava Unije koja uputi nacionalni sud unutar pravnog i činjeničnog okvira koji utvrđuje pod vlastitom odgovornošću i čiju točnost Sud nije dužan provjeravati, uživaju presumpciju relevantnosti. Sud može odbiti odlučiti o zahtjevu za prethodnu odluku koju je uputio nacionalni sud samo ako je posve očito da zatraženo tumačenje prava Unije nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili glavnim postupkom, u slučaju kada je problem hipotetski ili kada Sud ne raspolaže činjeničnim i pravnim elementima potrebnima da bi se moglo dati koristan odgovor na postavljena pitanja (presuda od 16. srpnja 2015., Sommer Antriebs- und Funktechnik, C-369/14, EU:C:2015:491, t. 32. i navedena sudska praksa).

15 Kada je riječ o prvom razlogu nedopuštenosti zahtjeva za prethodnu odluku, dovoljno je podsjetiti da u okviru postupka ustanovljenog člankom 267. UFEU-a, nije na Sudu da odluči o tumačenju odredaba nacionalnog prava ili da sudi o tome je li tumačenje nacionalnog suda ispravno (presuda od 7. listopada 2010., dos Santos Palhota i dr., C-515/08, EU:C:2010:589, t. 18.).

16 Kada je riječ o drugom razlogu nedopuštenosti koji je istaknula belgijska vlada, nije očito to da okolnosti u glavnom postupku nisu obuhvaćene područjem primjene Direktive 2011/64 ili da, u najmanju ruku, članak 7. stavak 2.a točka 1. Zakona o zaštiti zdravlja ni na koji način ne može oduzeti

koristan učinak nekim njezinim odredbama te da zatraženo tumačenje spomenute direktive nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili glavnim postupkom. K tomu, spomenuti prigovor odnosi se na meritum prvog prethodnog pitanja.

17 Što se tiče trećeg razloga nedopuštenosti, valja napomenuti da je sud koji je uputio zahtjev u predmetnom slučaju dovoljno precizno iznio pravni i činjenični okvir glavnog postupka da bi Sud mogao korisno odgovoriti na upućena pitanja, a zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta Suda Europske unije podnijeti očitovanja. Nadalje, iz zahtjeva za prethodnu odluku je vidljivo da sud koji ga je uputio dvoji o usklađenosti nacionalnog propisa o kojem je riječ u glavnom postupku s odredbama prava Unije čije je tumačenje zatraženo i da u slučaju neusklađenosti tog propisa sa spomenutim odredbama optužbe protiv društva Colruyt treba smatrati neutemeljenima.

18 S obzirom na navedeno, zahtjev za prethodnu odluku valja ocijeniti dopuštenim.

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

19 Prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 15. stavak 1. Direktive 2011/64, u vezi s člancima 20. i 21. Povelje, tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis poput onog u glavnom postupku koji trgovcima na malo zabranjuje prodaju duhanskih proizvoda po jediničnoj cijeni nižoj od cijene koju je proizvođač ili uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici koja se nalazi na tim proizvodima.

20 Kao što to proizlazi iz članka 1. Direktive 2011/64 njezina je svrha utvrđivanje općih načela za usklađivanje struktura i stopa trošarine koju države članice primjenjuju na prerađeni duhan. Prema tome, ta direktiva dio je poreznog zakonodavstva Unije koje se primjenjuje na duhanske proizvode, a čiji je cilj, među ostalim, prema uvodnoj izjavi 2. navedene direktive, osigurati uredno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

21 K tomu, iz uvodne izjave 3. Direktive 2011/64 proizlazi da se njome, radi postizanja tog cilja, nastoji zajamčiti da primjena poreza koji utječu na potrošnju proizvoda u sektoru prerađenog duhana u državama članicama ne narušava uvjete tržišnog natjecanja i ne sprečava slobodno kretanje tih proizvoda unutar Unije. Konkretno, u uvodnoj izjavi 9. te direktive navedeno je da usklađivanje struktura trošarina mora posebno imati za posljedicu tržišno natjecanje u različitim kategorijama prerađenog duhana iz iste skupine koje nije narušeno učincima naplate poreza te time dovesti do otvaranja nacionalnih tržišta država članica.

22 Iz prethodno navedenog slijedi da je cilj Direktive 2011/64 osigurati uredno funkcioniranje unutarnjeg tržišta kada je riječ o primjeni trošarina na proizvode iz sektora prerađenog duhana u državama članicama.

23 Članak 15. stavak 1. prvi podstavak te direktive treba tumačiti u svjetlu spomenuta cilja. U tom je članku određeno da proizvođači ili, ovisno o slučaju, njihovi predstavnici ili ovlašteni posrednici u Uniji te uvoznici duhana iz trećih zemalja mogu slobodno utvrditi najvišu maloprodajnu cijenu za svaki od svojih proizvoda za svaku državu članicu u kojoj se predmetni proizvodi stavljaju u potrošnju, kako bi se zajamčilo njihovo učinkovito tržišno natjecanje.

24 Sud je ocijenio da se tom odredbom nastoji, s jedne strane, osigurati da se na utvrđivanje osnove za izračun proporcionalne trošarine na duhanske proizvode, odnosno najviše maloprodajne cijene tih proizvoda, u svim državama članicama primjenjuju ista pravila i da se, s druge strane, sačuva sloboda

tih gospodarskih subjekata koja im omogućava da doista iskoriste konkurentsku prednost proizišlu iz niže cijene koštanja (vidjeti po analogiji presudu od 4. ožujka 2010., Komisija/Francuska, C-197/08, EU:C:2010:111, t. 36.).

25 Nadalje, spomenuta odredba dio je mehanizma oporezivanja duhana koja podrazumijeva to da se cijena koju utvrde proizvođač ili uvoznik i koju odobri javno tijelo nameće kao najviša cijena koja se kao takva mora poštovati u svim fazama distribucijskog lanca, sve do prodaje krajnjem potrošaču, kako bi se izbjeglo to da se prekoračenjem te cijene ugrozi cjelovitost poreznih prihoda (vidjeti u tom smislu presudu od 4. ožujka 2010., Komisija/Francuska, C-197/08, EU:C:2010:111, t. 43.).

26 Prema tome, cilj je članka 15. stavka 1. prvog podstavka Direktive 2011/64 osigurati to da primjena pravila o trošarinama na duhanske proizvode ne ugrozi zahtjeve tržišnog natjecanja koji uključuju, kako to proizlazi iz uvodne izjave 10. te direktive, i postojanje sustava cijena koje su proizvođači ili uvoznici slobodno oblikovali za sve skupine prerađenog duhana.

27 Sud je tako u bitnom ocijenio da se članak 15. stavak 1. Direktive 2011/64 ne može tumačiti na način da mu se protivi propis koji nalaže određenu prodajnu cijenu za potrošače prerađenog duhana uvezenog ili proizvedenog u tuzemstvu, odnosno cijenu naznačenu na taksenoj naljepnici, ako je tu cijenu proizvođač ili uvoznik slobodno utvrdio (vidjeti po analogiji presudu od 16. studenoga 1977., GB-Inno-BM, 13/77, EU:C:1977:185, t. 63. i 64.).

28 Kada je riječ o glavnom postupku, odredba nacionalnog propisa poput članka 7. stavka 2.a točke 1. Zakona o zaštiti zdravlja koji, prema informacijama suda koji je uputio zahtjev, trgovcima na malo zabranjuje da, među ostalim, prodaju duhanske proizvode po jediničnoj cijeni nižoj od cijene koju je proizvođač ili uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici koja se nalazi na tim proizvodima, bez sumnje ima za učinak da, uzimajući u obzir posebnosti mehanizma oporezivanja duhana, spomenute gospodarske subjekte obvezuje na prodaju tih proizvoda potrošačima po cijenama naznačenima na navedenoj naljepnici. Međutim, iz spisa dostavljenog Sudu ne proizlazi da je cilj te odredbe urediti utvrđivanje cijene koju proizvođač ili uvoznik naznačuje na spomenutoj naljepnici ili da se ta odredba na neki drugi način tiče primjene trošarine na duhanske proizvode.

29 Prema tome, takva nacionalna odredba ne odnosi se na situaciju obuhvaćenu člankom 15. stavkom 1. Direktive 2011/64. Stoga nije protivna toj direktivi.

30 Takvo tumačenje ne dovodi u pitanje argument društva Colruyt prema kojem činjenica da trgovcima na malo nije priznata sloboda utvrđivanja cijene po kojoj će potrošačima prodavati duhanske proizvode, kako to propisuje spomenuti članak 15. stavak 1., čini neopravdanu diskriminacija protivna člancima 20. i 21. Povelje, između trgovaca na malo koji su ujedno i uvoznici i onih koji to nisu. Naime, te odredbe Povelje u svakom slučaju ne mogu imati za učinak proširenje područja primjene Direktive 2011/64 na utvrđivanje najniže cijene koju prakticiraju trgovci na malo, na koju se primjena trošarine na duhanske proizvode u načelu ne odnosi.

31 Iz svih prethodnih razmatranja slijedi da na prvo pitanje valja odgovoriti tako da članak 15. stavak 1. Direktive 2011/64 treba tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalni propis poput onog u glavnom postupku koji trgovcima na malo zabranjuje prodaju duhanskih proizvoda po jediničnoj cijeni nižoj od cijene koju je proizvođač ili uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici koja se nalazi na tim proizvodima, ako je tu cijenu proizvođač ili uvoznik slobodno utvrdio.

Drugo pitanje

32 Drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 34. UFEU-a tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis poput onog u glavnom postupku koji trgovcima na malo zabranjuje prodaju duhanskih proizvoda po jediničnoj cijeni nižoj od cijene koju je proizvođač ili uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici koja se nalazi na tim proizvodima.

33 Članak 34. UFEU-a zabranjuje količinska ograničenja uvoza i sve mjere s istovrsnim učinkom među državama članicama. Iz ustaljene sudske prakse proizlazi da svaku mjeru države članice koja može izravno ili neizravno, stvarno ili potencijalno ograničiti trgovinu unutar Unije treba smatrati mjerom koja ima istovrstan učinak kao količinska ograničenja u smislu te odredbe (presuda od 11. srpnja 1974., Dassonville, 8/74, EU:C:1974:82, t. 5. i presuda od 23. prosinca 2015., Scotch Whisky Association i dr., C-333/14, EU:C:2015:845, t. 31.).

34 Tako mjerama koje imaju istovrstan učinak kao količinska ograničenja treba smatrati prepreke slobodnom kretanju robe koje, zbog neusklađenosti nacionalnih zakonodavstava, proizlaze iz toga što se na robu koja se proizvodi i stavlja na tržište u drugoj državi članici primjenjuju pravila o uvjetima koje ta roba treba zadovoljiti, čak i ako se takva pravila jednako primjenjuju na sve proizvode (vidjeti u tom smislu presudu od 20. veljače 1979., Rewe-Zentral, poznatu pod nazivom „Cassis de Dijon”, 120/78, EU:C:1979:42, t. 6., 14. i 15.).

35 U smislu te sudske prakse, trgovinu između država članica ne može izravno ili neizravno, stvarno ili potencijalno ometati primjena nacionalnih odredbi koje ograničavaju ili zabranjuju određene načine prodaje proizvoda podrijetlom iz drugih država članica, pod uvjetom da se one primjenjuju na sve relevantne gospodarske subjekte koji obavljaju djelatnost na nacionalnom području i da na isti način utječu, pravno ili činjenično, na stavljanje na tržište nacionalnih proizvoda i proizvoda iz drugih država članica. Naime, čim su navedeni uvjeti ispunjeni, primjena propisa takve vrste na prodaju proizvoda podrijetlom iz drugih država članica koji udovoljavaju zahtjevima koje je postavila ta država članica ne može spriječiti pristup tih proizvoda tržištu ili ga ograničiti više nego što je to slučaj s domaćim proizvodima (presuda od 10. veljače 2009., Komisija/Italija, C-110/05, EU:C:2009:66, t. 36.).

36 Slijedom navedenoga, mjerama s istovrsnim učinkom kao količinska ograničenja uvoza u smislu članka 34. UFEU-a treba smatrati mjere koje donese država članica, a koje imaju za cilj ili posljedicu nepovoljnije postupanje s proizvodima podrijetlom iz drugih država članica, kao i mjere navedene u točki 34. ove presude. Isti pojam obuhvaća i svaku drugu mjeru koja sprečava pristup tržištu države članice proizvoda iz drugih država članica (vidjeti u tom smislu presudu od 10. veljače 2009., Komisija/Italija, C-110/05, EU:C:2009:66, t. 37.).

37 U tom pogledu, budući da se odredba nacionalnog propisa o cijeni duhanskih proizvoda poput članka 7. stavka 2.a točke 1. Zakona o zaštiti zdravlja ne tiče svojstava proizvoda, nego isključivo načina na koji ih je moguće prodavati, treba smatrati da se taj propis odnosi na načine prodaje (vidjeti po analogiji presudu od 30. travnja 2009., Fachverband der Buch- und Medienwirtschaft, C-531/07, EU:C:2009:276, t. 20.).

38 Kada je riječ o tome udovoljava li takav propis uvjetima iz točke 35. ove presude, valja istaknuti, s jedne strane, da se nacionalna odredba poput spomenutog članka 7. stavka 2.a točke 1., koja trgovcima na malo zabranjuje prodaju duhanskih proizvoda po jediničnoj cijeni nižoj od cijene koju su proizvođač ili uvoznik naznačili na taksenoj naljepnici koja se nalazi na tim proizvodima, primjenjuje na sve relevantne gospodarske subjekte koji obavljaju djelatnost na nacionalnom području.

39 S druge strane, budući da navedena odredba ne utječe na to da uvoznici proizvoda podrijetlom iz drugih država članica utvrđuju cijenu naznačenu na toj naljepnici i na to da je mogu nastaviti slobodno utvrđivati, spomenuta odredba ne sprečava pristup duhanskih proizvoda podrijetlom iz druge države članice belgijskom tržištu niti ga ograničava više nego što je on ograničen nacionalnim proizvodima.

40 Posljedično, takav propis ne predstavlja mjeru istovrsnog učinka kao količinska ograničenja uvoza, zabranjenu člankom 34. UFEU-a.

41 S obzirom na prethodna razmatranja, na drugo pitanje valja odgovoriti tako da članak 34. UFEU-a treba tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalni propis poput onog u glavnom postupku koji trgovcima na malo zabranjuje prodaju duhanskih proizvoda po jediničnoj cijeni nižoj od cijene koju je proizvođač ili uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici koja se nalazi na tim proizvodima, ako je tu cijenu proizvođač ili uvoznik slobodno utvrdio.

Treće pitanje

42 Trećim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 101. UFEU-a, u vezi s člankom 4. stavkom 3. UEU-a, tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis poput onog u glavnom postupku koji trgovcima na malo zabranjuje prodaju duhanskih proizvoda po jediničnoj cijeni nižoj od cijene koju je proizvođač ili uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici koja se nalazi na tim proizvodima.

43 Iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da, iako se članak 101. UFEU-a odnosi samo na djelovanje poduzetnikâ te ne obuhvaća zakonske ili podzakonske mjere država članica, predmetni članak, u vezi s člankom 4. stavkom 3. UEU-a koji uspostavlja obvezu suradnje između Europske unije i država članica, ipak potonje obvezuje da ne donose ili ne ostavljaju na snazi mjere, čak i zakonske ili podzakonske naravi, koje mogu ukloniti koristan učinak pravila o tržišnom natjecanju primjenjivih na poduzetnike (presuda od 4. rujna 2014., API i dr., C-184/13 do C-187/13, C-194/13, C-195/13 i C-208/13, EU:C:2014:2147, t. 28. i navedena sudska praksa).

44 Riječ je o povredi članka 101. UFEU-a, u vezi s člankom 4. stavkom 3. UEU-a, kad država članica bilo nameće ili potiče sklapanje sporazuma protivnih članku 101. UFEU-a ili osnažuje učinke takvih sporazuma, bilo vlastitim propisima oduzima državni karakter prenošenjem ovlasti donošenja odluka o intervenciji od gospodarskog interesa na privatne subjekte (presuda od 4. rujna 2014., API i dr., C-184/13 do C-187/13, C-194/13, C-195/13 i C-208/13, EU:C:2014:2147, t. 29.).

45 Međutim, propis čiji cilj nije nametnuti sklapanje sporazuma između dobavljača i trgovaca na malo ili druga djelovanja poput onih predviđenih u članku 101. stavku UFEU-a, nego javnim tijelima povjeriti ovlast utvrđivanja prodajnih cijena za potrošače nije protivan toj odredbi, u vezi s člankom 4. stavkom 3. UEU-a (vidjeti u tom smislu presudu od 29. siječnja 1985. Cullet et Chambre syndicale des réparateurs automobiles et détaillants de produits pétroliers, 231/83, EU:C:1985:29, t. 17. i 18.). Jednako tako, propis koji se svodi na izricanje zabrane ne nameće ili potiče sklapanje protutržišnih sporazuma (vidjeti u tom smislu presudu od 17. studenoga 1991., Ohra Schadeverzekeringen, C-245/91, EU:C:1993:887, t. 11.).

46 Kao što je to utvrđeno u točki 28. ove presude, odredba nacionalnog propisa poput članka 7. stavka 2.a točke 1. Zakona o zaštiti zdravlja ima takav učinak da trgovcima na malo nameće određenu cijenu prilikom prodaje duhanskih proizvoda potrošačima, a to je ona koju je proizvođač ili uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici koja se nalazi na tim proizvodima. Takav propis ne nameće ili potiče sklapanje sporazuma između dobavljača i trgovaca na malo, nego je samodostatan u mjeri u kojoj za izravan učinak ima utvrđivanje cijene koju prakticiraju trgovci na malo. Osim toga, iz spisa koji je dostavljen Sudu ne proizlazi da je donošenju članka 7. stavka 2.a točke 1. Zakona o zaštiti zdravlja prethodio sporazum o prodajnim cijenama u sektoru duhanskih proizvoda.

47 Usto, spomenuti članak 7. stavak 2.a točka 1. ne prenosi na privatne subjekte ovlast utvrđivanja maloprodajne cijene ili donošenja drugih odluka o intervenciji od gospodarskog interesa.

48 U tim uvjetima, propis poput onog u glavnom postupku ne može oduzeti koristan učinak članku 101. stavku 1. UFEU-a.

49 Iz prethodnih razmatranja proizlazi da na treće pitanje valja odgovoriti tako da članak 101. UFEU-a, u vezi s člankom 4. stavkom 3. UEU-a, treba tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalni propis poput onog u glavnom postupku koji trgovcima na malo zabranjuje prodaju duhanskih proizvoda po jediničnoj cijeni nižoj od cijene koju je proizvođač ili uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici koja se nalazi na tim proizvodima.

Troškovi

50 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (šesto vijeće) odlučuje:

1. **Članak 15. stavak 1. Direktive Vijeća 2011/64/EU od 21. lipnja 2011. o strukturi i stopama trošarine koje se primjenjuju na prerađeni duhan treba tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalni propis poput onog u glavnom postupku koji trgovcima na malo zabranjuje prodaju duhanskih proizvoda po jediničnoj cijeni nižoj od cijene koju je proizvođač ili uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici koja se nalazi na tim proizvodima, ako je tu cijenu proizvođač ili uvoznik slobodno utvrdio.**

2. **Članak 34. UFEU-a treba tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalni propis poput onog u glavnom postupku koji trgovcima na malo zabranjuje prodaju duhanskih proizvoda po jediničnoj cijeni nižoj od cijene koju je proizvođač ili uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici koja se nalazi na tim proizvodima, ako je tu cijenu proizvođač ili uvoznik slobodno utvrdio.**

3. **Članak 101. UFEU-a, u vezi s člankom 4. stavkom 3. UEU-a, treba tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalni propis poput onog u glavnom postupku koji trgovcima na malo zabranjuje prodaju duhanskih proizvoda po jediničnoj cijeni nižoj od cijene koju je proizvođač ili uvoznik naznačio na taksenoj naljepnici koja se nalazi na tim proizvodima.**

Potpisi